Úvahy nad strategií komory auditorů na počátku století

Po mém lednovém jmenování do nové funkce jsem byl pověřen péčí o oblasti metodiky, harmonizace, auditorských směrnic, finančních institucí a mezinárodní činnost. Přestože většina těchto oblastí byla předmětem mého zájmu již v minulosti, přiměly mě nové úkoly k obecnějším úvahám o účetnictví, auditu a úloze naší komory, o něž se chci s auditory podělit. Dynamický rozvoj těchto oblastí v uplynulých letech vytváří solidní základnu, na níž lze ve většině případů dobře navazovat. Zdůrazňuji, že jsem se zaměřil na svěřené oblasti, nevěnuji se tedy klíčovým oblastem vzdělávání a etiky a jde o můj osobní pohled na některé stěžejní otázky, který si neklade za cíl ani úplnost, ani hluboký rozbor jednotlivých otázek.

Úvahy nad českým účetnictvím

Jsem přesvědčen, že české účetnictví by mělo v několika nejbližších letech dospět do moderního, pružného systému zachycování mikroekonomické reality, který věrně odráží skutečnou finanční pozici, peněžní toky a výsledky hospodaření obchodních společností dle nejnovějších poznatků ekonomické, finanční a účetní teorie a slouží tím především majitelům, investorům, věřitelům a veřejnosti.

Ing. Petr Kříž
viceprezident KA ČR

V letošním roce je klíčem dalšího pokroku schválení připravené novely zákona o účetnictví, jehož současná podoba již zřetelně brání potřebnému vývoji a snahám o mezinárodní harmonizaci. Novela zákona by měla zakotvit princip priority věrného obrazu jako výchozího účetního principu, zdůraznit zásadu priority ekonomické podstaty nad právní formou. Přijetí novely zákona zamezí konzervaci českých „specifik", která přetrvávají od roku 1993 a mělo by umožnit použití Mezinárodních účetních standardů IAS v konsolidovaných účetních závěrkách.

K podpoře tohoto vývoje jsme se zavázali naším členstvím v Mezinárodní federaci účetních IFAC a tento trend je též v zájmu velkých českých podniků, které musí pražské burze předkládat účetní závěrky dle IAS a příprava dvou závěrek je pro ně časově a finančně nákladná. Na druhé straně vydání autorizovaného českého překladu Mezinárodních účetních standardů v prosinci loňského roku vytváří předpoklady a výzvu pro širší auditorskou veřejnost, aby se hlouběji seznámila s těmito standardy a mohla tím rozšířit své znalosti i rozsah služeb nabízených klientům.

Soubor Mezinárodních účetních standardů je sice reflexí moderní účetní teorie, ale ve své celistvosti není zřejmě vhodným souborem pro většinu českých účetních jednotek. Plné využití zřejmě v budoucnosti nalezne v bankovnictví a v případě emitentů registrovaných cenných papírů, pro ostatní však zřejmě bude muset vzniknout alternativní soubor, tvořený patrně podzákonnými právními normami a českými účetními standardy. Tento soubor by měl být postupně novelizován, aby zajistil pružnou reakci na změny účetních směrnic EU, českého zákonodárství, mezinárodních zvyklostí a praktických zkušeností. Komora auditorů by měla plně podporovat realizaci pozitivních úprav českého účetnictví a poskytnout současným zpracovatelům plnou podporu při prosazování těchto úprav.

V poslední době je často uváděno heslo oddělení účetnictví od daní. Domnívám se, že toto heslo není vhodné. Zdá se mi, že je přímo zavádějící při představě, jak by takový systém měl prakticky a průkazně fungovat. Myslím si, že bychom měli usilovat o integrovaný systém, který by však účetním umožnil sestavit věrnou a pravdivou účetní závěrku bez ohledu na platná daňová pravidla a stanovit daňový základ v souladu se zákonem o dani z příjmů. Tedy účetní postupy by neměly být deformovány daňovými aspekty. Daně by měly využívat účetnictví, nicméně by měly stanovit odlišná daňová řešení, pokud je optimální účetní řešení fiskálně nepřijatelné; nemělo by však docházet k tlakům na úpravy účetních předpisů motivovaným fiskálně, pokud omezují základní účetní principy a zásady.

K dosažení těchto cílů bude muset komora aktivně působit ve spolupráci

(pokračování na str. 2)

AUDITOR č. 3, 2001

OBSAH

AKTUALITY ... 2

VÝBORY A KOMISE INFORMUJÍ ... 5

NA POMOC AUDITORŮM

Přeměny obchodních společností
Ing. Irena Pittermanová
Ing. Eva Fišerová,
Ing. Roman Sedlák ... 6

Hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení
Ing. Eva Fišerová ... 9

Změny v postupech účtování u organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací od 1. 1. 2001
Ing. Jaroslav Eminger ... 9

DISKUSE

Problém účetní úpravy fúzí po novele obchodního zákoníku
Doc. Ing. Hana Vomáčková ... 13

K PROBLEMATICE DANÍ

Způsob zdaňování úroků z úsporných vkladů přijímaných zaměstnavatelem od zaměstnanců od 1. 1. 2001
Ing. Jiří Škampa,
Ing. Jiří Nesrovnal ... 16

PRÁVO

Nejvyšší soud ČR: K tresnímu postihu neodvádění daně z příjmů, pojistného na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění ... 17

ZE ZAHRANIČÍ

Výroční konference GARP 2001
Ing. Vladimír Dvořáček ... 21

Harmonizace účetní legislativy EU
Ing. Roman Sedlák ... 21

ZAUJALO NÁS

Pohled ČNB na profesi auditorů
Ing. Jana Báčová ... 25

Přehled auditorů v tuzemských bankách (1993 - 2000) ... 28

ZAZNAMENALI JSME ... 30